

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В СЕКТОРІ
БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ**

Виконав: здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи БУА
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»

Самотєєв О. В.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Філіппова В. Д.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2025 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,

д. держ. упр., професор

_____ **Вікторія ФІЛІПОВА**

« _____ » _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Самотєєва Олега Володимировича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Публічне адміністрування в секторі безпеки та оборони України

керівник роботи Філіппова Вікторія Дмитрівна, д. держ. упр., професор.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 16.09.2025 р. № 435-с

2. Строк подання студентом роботи грудень 2025 року

3. Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні документи, підручники, посібники, наукові статті, монографії, мережа Інтернет

4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретичні засади публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони. Аналіз стану забезпечення публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони України. Проблеми та перспективи розвитку публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони України.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 12 таблиць.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	Вікторія ФІЛІППОВА, доцент	<u>16.09.2025 р</u>	
Консультант з нормоконтролю	Наталія КРЕТОВА, провідний фахівець		

7. Дата видачі завдання 16.09.2025 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	16.09.2025-19.09.2025	Виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	20.09.2025-24.09.2025	Виконано
3.	Написання I розділу	25.09.2025-14.10.2025	Виконано
4.	Написання II розділу	15.10.2025-28.10.2025	Виконано
5.	Написання III розділу	29.10.2025-16.11.2025	Виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	17.11.2025-23.11.2025	Виконано
7.	Оформлення роботи	24.11.2025-26.11.2025	Виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	27.11.2025-07.12.2025	Виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	08.12.2025	Виконано
10.	Захист роботи в ЕК		

Здобувач _____ Олег САМОТЄЄВ
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____ Вікторія ФІЛІППОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Самотєєв О. В. Публічне адміністрування в секторі безпеки та оборони України – Рукопис. Кваліфікаційна робота магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Херсонський національний технічний університет. Хмельницький, 2025.

У роботі здійснено комплексне теоретико-прикладне дослідження публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони України в умовах воєнного стану, тривалих безпекових викликів і трансформації системи державного управління. Обґрунтовано, що публічне адміністрування у безпеково-оборонній сфері є ключовим інструментом реалізації державної політики, який поєднує стратегічні, правові, організаційні та координаційні механізми забезпечення національної безпеки. Розкрито зміст, структуру та функціональні особливості публічного адміністрування, визначено його багаторівневий характер, міжсекторальну взаємодію та здатність адаптуватися до кризових умов.

Проаналізовано інституційні та правові засади функціонування сектору безпеки і оборони України, виявлено проблеми фрагментарності нормативно-правового регулювання, дублювання повноважень і недостатньої координації між суб'єктами управління, що особливо загострюються в умовах воєнного стану. Значну увагу приділено дослідженню інституційного механізму публічного адміністрування та взаємодії органів стратегічного керівництва, виконавчої влади, військового управління, військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування й інститутів демократичного цивільного контролю.

Визначено основні проблеми та перспективи розвитку публічного адміністрування в безпеково-оборонній сфері, зокрема у контексті забезпечення правової визначеності, інституційної стійкості, кадрового потенціалу, прозорості та підзвітності. На основі узагальнення міжнародного досвіду країн ЄС і НАТО обґрунтовано напрями удосконалення публічного адміністрування, що передбачають розвиток стратегічного планування,

міжвідомчої координації, демократичного цивільного контролю та впровадження сучасних управлінських і цифрових інструментів. Зроблено висновок, що реалізація запропонованих заходів сприятиме формуванню ефективної, стійкої та демократично орієнтованої системи публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони України в умовах воєнного та післявоєнного розвитку.

Ключові слова:

публічне адміністрування, сектор безпеки та оборони, державна політика, національна безпека, воєнний стан, правове регулювання, інституційний механізм, демократичний цивільний контроль, міжвідомча координація, стратегічне планування, міжнародний досвід, післявоєнний розвиток.

ANNOTATION

Samoteyev O. V. Public administration in the security and defence sector of Ukraine – Manuscript. Master’s qualification work in specialty 281 “Public Management and Administration”. Kherson National Technical University. Khmelnytskyi, 2025.

The work carries out a comprehensive theoretical and applied study of public administration in the security and defense sector of Ukraine under martial law, long-term security challenges and transformation of the public administration system. It is substantiated that public administration in the security and defense sector is a key tool for implementing state policy, which combines strategic, legal, organizational and coordination mechanisms for ensuring national security. The content, structure and functional features of public administration are revealed, its multi-level nature, intersectoral interaction and ability to adapt to crisis conditions are determined.

The institutional and legal principles of the functioning of the security and defense sector of Ukraine were analyzed, and the problems of fragmentation of regulatory and legal regulation, duplication of powers, and insufficient coordination between management entities were identified, which are especially exacerbated in conditions of martial law. Significant attention was paid to the study of the institutional mechanism of public administration and the interaction of strategic leadership bodies, executive power, military management, military administrations, local self-government bodies, and institutions of democratic civilian control.

The main problems and prospects for the development of public administration in the security and defense sector have been identified, in particular in the context of ensuring legal certainty, institutional stability, human resource potential, transparency and accountability. Based on the generalization of the international experience of the EU and NATO countries, directions for improving public administration have been substantiated, which include the development of strategic planning, interdepartmental coordination, democratic civilian control and the implementation of modern management and digital tools. It is concluded that the

implementation of the proposed measures will contribute to the formation of an effective, sustainable and democratically oriented system of public administration in the security and defense sector of Ukraine in the conditions of military and post-war development.

Keywords:

public administration, security and defense sector, state policy, national security, martial law, legal regulation, institutional mechanism, democratic civilian control, interagency coordination, strategic planning, international experience, post-war development.

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ	14
1.1. Публічне адміністрування в секторі безпеки та оборони як форма реалізації державної політики.....	14
1.2. Зміст, структура та функціональні особливості публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони	25
Висновки до розділу 1	35
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	37
2.1. Система правового регулювання публічного адміністрування у сфері безпеки та оборони.....	37
2.2. Інституційний механізм публічного адміністрування та взаємодія суб'єктів у безпеково-оборонній сфері.....	50
Висновки до розділу 2	59
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	61
3.1. Актуальні виклики публічного адміністрування в умовах воєнного стану та трансформаційних процесів	61
3.2. Напрями удосконалення публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони з урахуванням міжнародного досвіду.....	70
Висновки до розділу 3	80
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	85

ВСТУП

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку України характеризується глибокими трансформаційними процесами у системі державного управління, що відбуваються під впливом комплексних безпекових викликів, повномасштабної збройної агресії Російської Федерації, а також послідовної реалізації курсу на європейську та євроатлантичну інтеграцію. Війна актуалізувала потребу не лише в оперативному ухваленні рішень, а й у стратегічному переосмисленні ролі та місця держави в забезпеченні національної безпеки, посиленні стійкості інституцій, модернізації механізмів управління та формуванні ефективної системи взаємодії між державою, громадянським суспільством і міжнародними партнерами. У цих умовах особливого значення набуває публічне адміністрування в секторі безпеки та оборони, яке виступає ключовим інструментом реалізації державної політики у сфері захисту суверенітету, територіальної цілісності та конституційного ладу. Йдеться не лише про функціонування сил оборони та сил безпеки в умовах воєнного стану, а й про розбудову цілісної системи управління, здатної забезпечити превенцію загроз, своєчасне реагування на кризові ситуації та формування довгострокових засад післявоєнного відновлення і розвитку

Ефективність функціонування сектору безпеки та оборони безпосередньо залежить від якості управлінських рішень, узгодженості дій суб'єктів публічної влади, чіткості правового регулювання та спроможності інституцій адаптуватися до умов воєнного стану й післявоєнного відновлення. Важливу роль відіграють прозорість процедур, підзвітність органів влади, дотримання принципів демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони, а також впровадження сучасних підходів до стратегічного планування, управління ризиками, проєктного та програмно-цільового управління. Не менш значущими є кадровий потенціал, рівень професійної

підготовки управлінців, цифровізація управлінських процесів та здатність до використання інноваційних інструментів (зокрема, систем підтримки прийняття рішень, аналітичних платформ, big data, штучного інтелекту тощо).

Водночас практика свідчить, що система публічного адміністрування у безпеково-оборонній сфері України залишається складною, багаторівневою та не завжди достатньо скоординованою. Попри проведення низки реформ, продовжують зберігатися проблеми фрагментарності нормативно-правового забезпечення, дублювання повноважень між органами державної влади, нечіткість розмежування функцій між центральними органами виконавчої влади, військовим командуванням та органами місцевого самоврядування. Нерідко спостерігаються колізії в законодавстві, що ускладнює практичну реалізацію прийнятих рішень, знижує їхню ефективність і створює передумови для управлінської неузгодженості.

У зв'язку з цим виникає об'єктивна потреба у ґрунтовному науковому осмисленні теоретичних засад публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони, уточненні понятійно-категоріального апарату, визначенні принципів, функцій, методів і механізмів управління в цій сфері. Необхідним є поглиблений аналіз його сучасного стану, виявлення ключових проблем і протиріч, окреслення інституційних, організаційних та правових обмежень, що перешкоджають ефективній реалізації державної політики безпеки і оборони. Важливо також здійснити оцінку впливу війни на трансформацію системи публічного адміністрування, виокремити нові тенденції, функціональні виклики та точки зростання.

Особливого значення набуває обґрунтування перспектив подальшого розвитку публічного адміністрування у секторі безпеки та оборони з урахуванням кращих міжнародних практик, насамперед досвіду держав – членів Європейського Союзу та Північноатлантичного альянсу, а також специфічних національних реалій воєнного та післявоєнного періодів. Ідеться про необхідність адаптації європейських стандартів публічного управління, впровадження принципів інтегрованого управління безпекою, посилення

міжвідомчої координації, оптимізації структури органів сектору безпеки і оборони, модернізації нормативно-правової бази та інституційних механізмів прийняття рішень. Таким чином, поглиблене дослідження публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони України є важливою передумовою формування ефективної, стійкої й адаптивної системи державного управління, здатної забезпечити національну безпеку в умовах триваючої збройної агресії та майбутнього відновлення держави, а також інтегрувати Україну до єдиного європейського безпекового простору.

Різні аспекти публічного управління, адміністративно-правового забезпечення безпеки та оборони, функціонування сектору безпеки і оборони, а також державної політики у безпековій сфері були предметом дослідження значної кількості науковців. Зокрема, питання публічного адміністрування в сфері безпеки і оборони розглядалися у працях В. Авер'янова, Ю. Битяка, В. Колпакова, Т. Коломоєць, Р. Калюжного.

Проблематика національної безпеки, державної політики у сфері безпеки та оборони, інституційних механізмів управління досліджувалася О. Бандуркою, В. Ліпканом, А. Комзюком, Д. Лук'янцем, В. Філіпповою. Окремі аспекти воєнної безпеки, демократичного цивільного контролю та взаємодії суб'єктів безпеково-оборонної сфери висвітлювалися у працях О. Акімова, І. Лопушинського, А. Романюка та інших дослідників. Однак, незважаючи на наявність значного наукового доробку, аналіз публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони України крізь призму сучасних викликів і трансформаційних процесів потребує подальшого наукового осмислення.

Мета і завдання дослідження. *Метою дослідження є теоретико-прикладне осмислення публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони України, аналіз його сучасного стану та обґрунтування перспектив удосконалення в умовах воєнного стану та подальшої трансформації державного управління.*

Для досягнення поставленої мети у роботі передбачається вирішення таких завдань:

- проаналізувати теоретичні засади публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони як форми реалізації державної політики;
- розкрити зміст, структуру та функціональні особливості публічного адміністрування у безпеково-оборонній сфері;
- дослідити систему правового регулювання публічного адміністрування у сфері безпеки та оборони України; п
- роаналізувати інституційний механізм публічного адміністрування та особливості взаємодії суб'єктів у секторі безпеки та оборони;
- визначити актуальні виклики та обґрунтувати напрями удосконалення публічного адміністрування з урахуванням міжнародного досвіду.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони України.

Предметом дослідження є теоретичні, правові та інституційні засади публічного адміністрування у безпеково-оборонній сфері.

Методи дослідження. Методологічну основу роботи становлять загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Метод аналізу і синтезу застосовувався для з'ясування сутності та змісту публічного адміністрування в секторі безпеки та оборони; формально-юридичний метод використовувався для дослідження нормативно-правових актів, що регулюють відповідні суспільні відносини; системний і структурно-функціональний методи дали змогу розкрити інституційний механізм публічного адміністрування та взаємодію суб'єктів безпеково-оборонної сфери; порівняльний метод застосовувався для узагальнення міжнародного досвіду та визначення можливостей його адаптації в Україні; метод логічного узагальнення використовувався для формулювання висновків і пропозицій.

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, кожен з яких містить два підпункти та висновки до розділів, загальних висновків і списку використаних джерел.